

4. Životní prostředí

Půdní fond

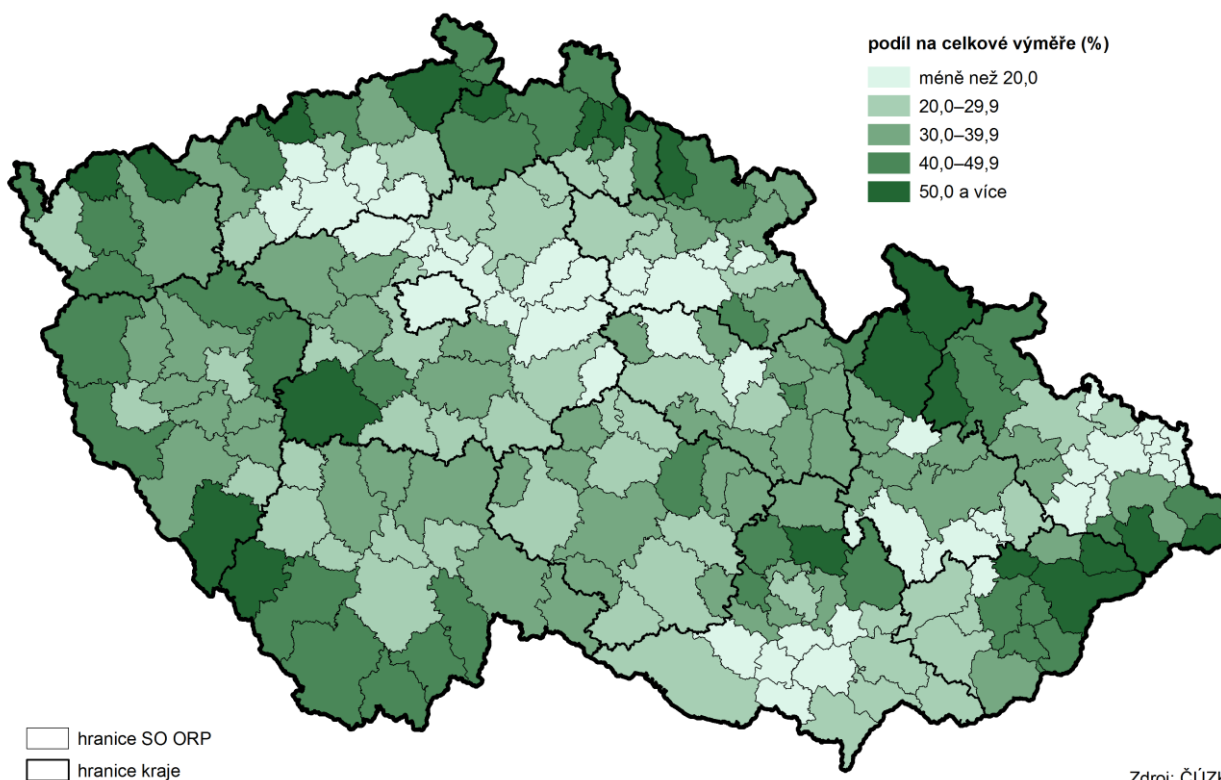
Orné půdy neustále meziročně ubývá...

Pro harmonický vývoj krajiny a kvalitu životního prostředí je důležité hospodaření s půdou. Půdní fond v Královéhradeckém kraji zaznamenal ke konci roku 2015 další úbytek orné půdy a vyšší podíl lesních pozemků. Výměra zemědělské půdy od roku 2010 poklesla o 1 063 ha, tj. o 0,4 %, z toho orná půda o 1 456 ha, tj. o 0,8 % a průměrně ročně o 291 ha. Orná půda představuje dvě pětiny celkové výměry kraje, nejvíce v okresech v úrodné Polabské nížině Hradec Králové (59 %) a Jičín (52 %), nejméně v horském okrese Trutnov (24 %). Orné půdy ubývá na území kraje ve všech okresech, zejména v okrese Rychnov nad Kněžnou a Trutnov, což představuje snížení plochy orné půdy o 2,1 %, resp. o 1,2 %.

...rozšiřují se lesní pozemky.

Výměra nezemědělské půdy se v kraji od roku 2010 zvýšila o 1 101 ha, tj. o 0,6 %. Postupně dochází k rozšiřování lesních ploch, kdy od roku 2010 přibylo celkem 455 ha lesních pozemků, tj. zvýšení o 0,3 %. Podíl zastavěných ploch se zvýšil nepatrně. Zastavěné plochy a nádvoří zaujímají stabilní část výměry kraje, ke konci roku 2015 tvořily 1,9 % výměry kraje a jejich plocha oproti roku 2010 vzrostla o 39 ha, tj. o 0,4 %.

Lesní pozemky ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2015

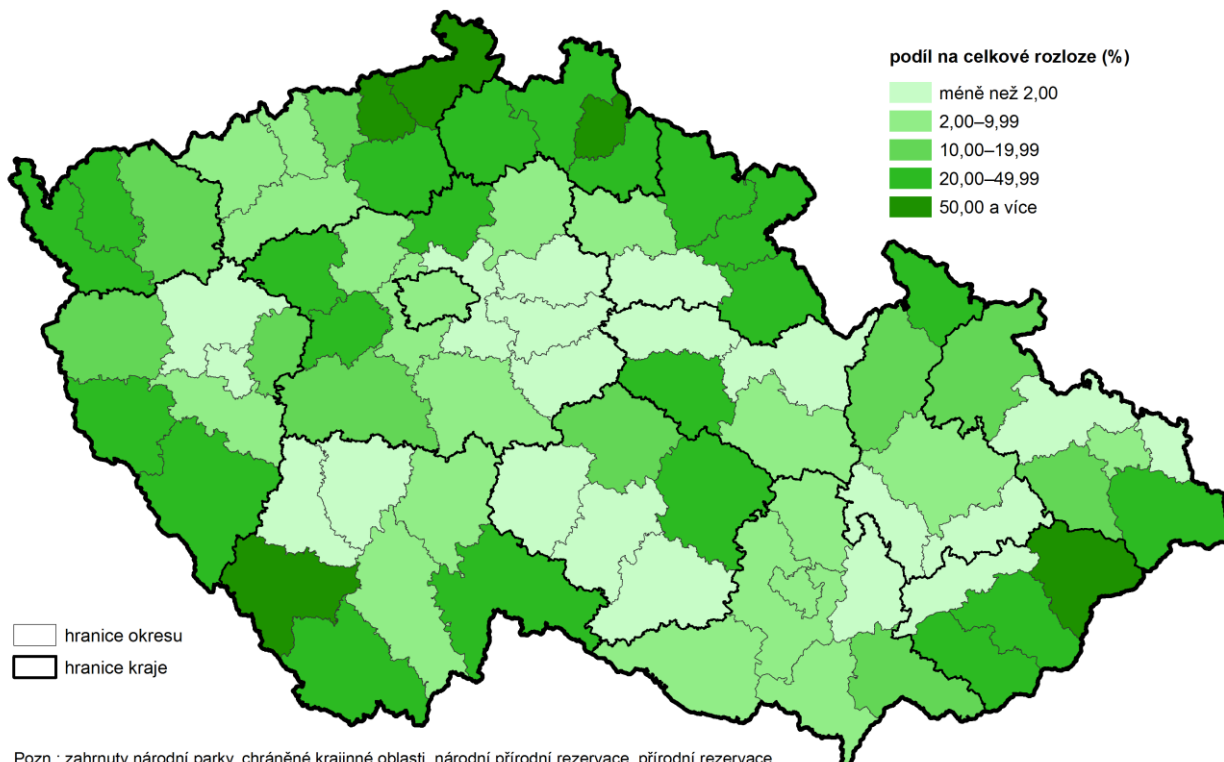
Podíl ekologicky obhospodařované půdy na celkové rozloze v ČR činil 4,6 %...

Přibývá ekologických zemědělců i ekologicky obhospodařované zemědělské půdy (půda v přechodném období přechází po splnění podmínek počtu let do ekologického zemědělství). V roce 2015 se v kraji hospodařilo na 22 169 ha ekologicky obhospodařované půdy, z toho na 20 352 ha v ekologickém zemědělství a na 1 817 ha půdy v přechodném období. Na její celkové výměře v České republice se kraj podílí 4,6 %.

...největší výměra je v okresech s horami a vyšší nadmořskou výškou.

Největší výměra i podíl ekologicky obhospodařované půdy je soustředěn do podhorských oblastí, tj. oblastí méně vhodných pro zemědělství, kde jsou stěžejní dotace. Vzestupný trend se zastavil zejména z důvodu, že rok 2011 byl z plánovacího období patrně posledním, kdy mohli zemědělci požádat o dotace na ekologické zemědělství.

Zvláště chráněná území v okresech k 31. 12. 2015

Pozn.: zahrnuty národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky. V ukazateli jsou zohledněny vzájemné překryvy chráněných území (tzn. nejsou započítána maloplošná ZCHÚ ležící na území velkoplošných ZCHÚ).

Zdroj: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

Chráněná území zaujmají pětinu rozlohy kraje.

Chráněná území tvoří více než pětinu rozlohy kraje. Na území se nachází Krkonošský národní park v okrese Trutnov (5,2 % rozlohy kraje), tři chráněné krajinné oblasti (14,5 % rozlohy kraje) a 142 maloplošných chráněných oblastí (1,9 % rozlohy kraje). Mezi chráněné krajinné oblasti patří Broumovsko (okres Náchod), Český ráj (okres Jičín a území krajů Středočeského a Libereckého) a Orlické hory (okres Rychnov nad Kněžnou a území kraje Pardubického).

Vodovody a kanalizace V roce 2015 vzrostla meziročně spotřeba vody, zastavil se klesající trend...

Klesající trend spotřeby vody pokračoval jen do roku 2014. Podle výsledků o vodovodech a kanalizacích za rok 2015 vzrostla meziroční spotřeba fakturované vody v Královéhradeckém kraji celkem o 3,0 l na osobu a den a množství vody fakturované domácnostem o 2,3 l na osobu a den. Tento růst je celorepublikový. V České republice se ve srovnání s rokem 2014 zvýšilo specifické množství vody fakturované celkem o 2,0 l na osobu a den a specifické množství vody fakturované domácnostem o 0,6 l na osobu a den.

...spotřeba vody je pod republikovým průměrem...

V Královéhradeckém kraji bylo v roce 2015 fakturováno celkem 122,8 litrů pitné vody na osobu a den, domácnostem pak 79,9 litrů, což jsou hodnoty pod celorepublikovým průměrem. Největší specifické množství vody fakturované celkem i domácnostem bylo mezi kraji vykázáno v loňském roce v Hl. městě Praze (170,5 l na osobu a den, resp. 106,0 l na osobu a den) a nejnižší v kraji Zlínském (113,2 l na osobu a den, resp. 75,6 l na osobu a den).

...rostly ceny vodného i stočného...

Ceny vodného i stočného se meziročně dále zvýšily a v roce 2015 se vyrovnaly na 32,6 Kč za m³. Vodné meziročně vzrostlo o 0,7 Kč/m³ a stočné o 0,9 Kč/m³. Růst ceny vody zaznamenaly všechny kraje a růst stočného jen náš kraj spolu s Krajem Vysočina a Jihočeským krajem. Cena vodného se v kraji pohybovala pod celorepublikovým průměrem, naopak cena stočného jej přesáhla o 2,0 Kč/m³. Ceny vodného a stočného jsou uváděny bez DPH.

...94,4 % obyvatel je zásobeno vodou z vodovodu.

V roce 2015 bylo vodou z vodovodů zásobeno v Královéhradeckém kraji 94,4 % obyvatel, tj. o 0,2 procentního bodu nad průměrem České republiky a mezi kraji je to 9. pořadí. Stoprocentní zásobování obyvatel vodou z vodovodů mají pouze Karlovarský kraj a Hlavní město Praha. Vodovodní síť v kraji dosáhla ke konci roku 2015 délky 5 035 km, což představuje 6,5 % vodovodní sítě České republiky. Počet osazených vodoměrů dosáhl 128,7 tisíc a počet vodovodních přípojek 129,3 tisíc.

Objem vyrobené vody vzrostl.

V Královéhradeckém kraji bylo v roce 2015 vyrobeno 30,3 milionů m³ vody, z toho 87,3 % představovala voda podzemní. V meziročním porovnání vzrostl objem vyrobené vody o 3,3 %, u výroby vody z podzemních vod pak o 0,5 %. Růst ve výši 3,1 % zaznamenal objem fakturované pitné vody. Největší podíl fakturované vody připadl na domácnosti (65,1 %). Objem tržeb za vodné dosáhl 759 milionů Kč (bez DPH), tj. o 5,2 % více než v roce 2014.

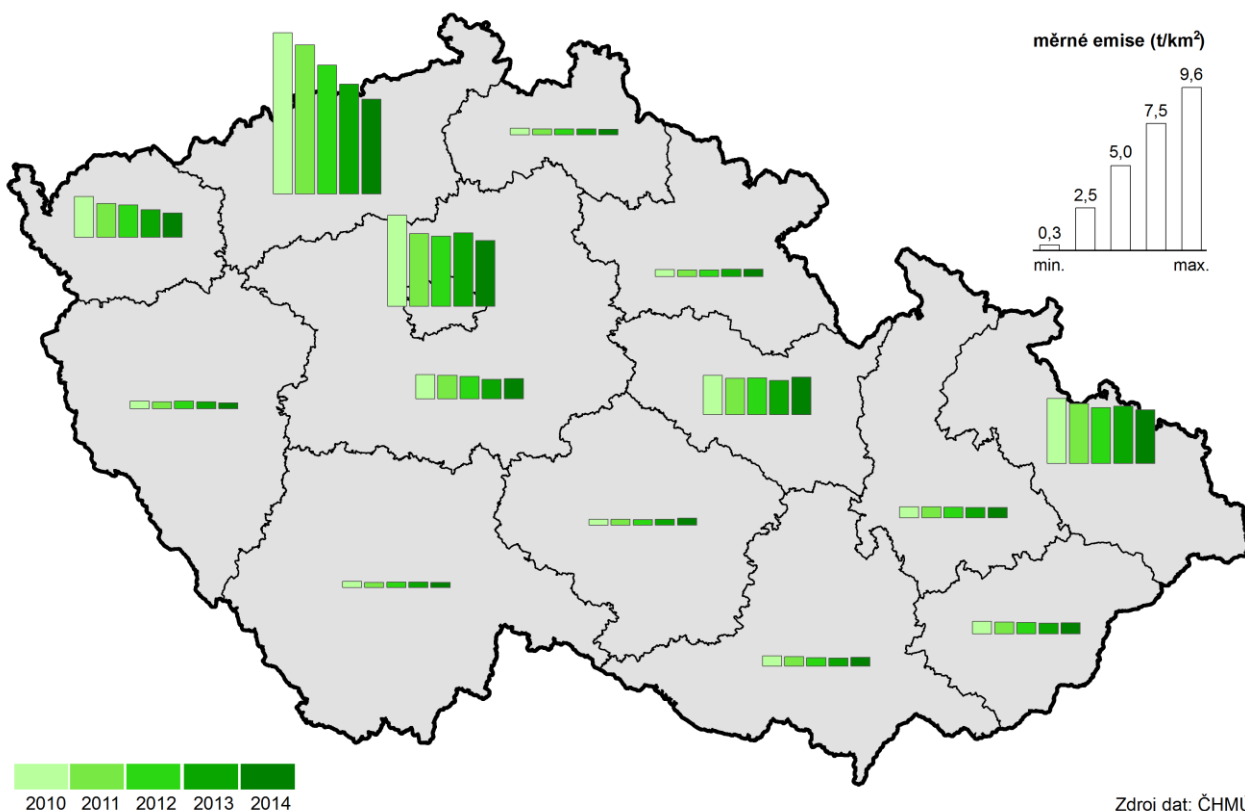
Vzestupnou tendenci má podíl obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci.

Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci má vzestupnou tendenci. Ve sledovaném roce vzrostl na 78,1 %, což je v absolutním vyjádření nárůst o 5,1 tisíc osob. Celkový počet obyvatel v domech napojených na kanalizaci je 430 tisíc, z toho je 73,1 % napojeno na čistírnu odpadních vod, tj. meziroční nárůst o 9,6 tisíc obyvatel (tj. o 2,4 %).

Čistíren odpadních vod je v kraji 132.

V roce 2015 bylo v kraji 132 čistíren odpadních vod (ČOV) s celkovou kapacitou 226 tisíc m³ na den. Na mechanicko-biologickém principu čištění pracovala většina z nich (130 zařízení). Délka kanalizační sítě dosáhla 2,5 tisíc km s 85,8 tisíci kanalizačními přípojkami. Podíl čištěných odpadních vod z vod vypouštěných do kanalizace představoval 95,2 %. Množství vyprodukovaných kalů zaznamenalo meziročně zvýšení o 29,0 %. Z celkového objemu 9,9 tisíc tun sušiny byly téměř dvě pětiny (39,5 %) zneškodněny přímou aplikací a rekultivací, polovina (50,3 %) prostřednictvím kompostování.

Emise oxidů dusíku (REZZO 1–3) v krajích v letech 2010 až 2014

Emise

Emise hlavních znečišťujících látek pozvolna klesají...

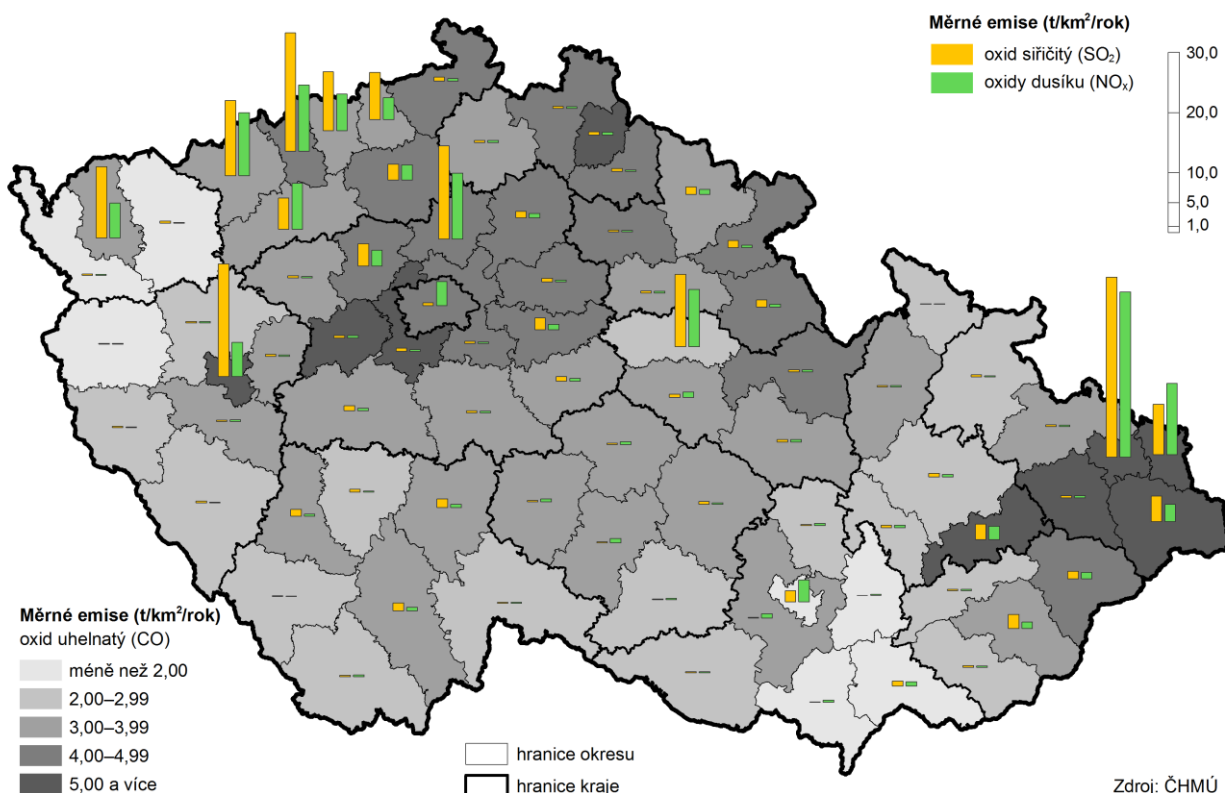
Ovzduší v Královéhradeckém kraji patří k těm méně znečištěným v ČR i podle výskytu oblastí se zhoršenou kvalitou vzhledem k cílovým imisním limitům pro ochranu zdraví. Emise znečišťujících látek vypouštěných do ovzduší se v Královéhradeckém kraji ve sledovaných letech 2010–2014 postupně snižovaly, zejména vlivem velkých stacionárních zdrojů. U všech druhů emisí je kraj stále pod úrovní hodnot za Českou republiku.

Český hydrometeorologický ústav provedl v roce 2014 z důvodů nové struktury stacionárních zdrojů přepočítání celé časové řady za emise. Emisní bilance za rok 2013 byla zpracována pro všechny kategorie zdrojů z aktuálních dostupných podkladů a odpovídá požadavkům na mezinárodní inventarizaci emisí.

... nejvíce u oxidu siřičitého...

Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1–4) poklesly ve sledovaném období let 2010 až 2014 na nejnižší hodnotu 0,55 t/km², v tom stacionární zdroje na 0,48 t/km² a mobilní zdroje na 0,08 t/km². Ze všech zdrojů REZZO 1–4 klesaly měrné emise i u oxidu siřičitého, uhelnatého a oxidů dusíku. Vzrostly pouze emise oxidu dusíku ze stacionárních zdrojů REZZO 1–3.

Měrné emise vybraných látek (REZZO 1–3) v okresech v roce 2014

...vlivem poklesu v okrese Trutnov.

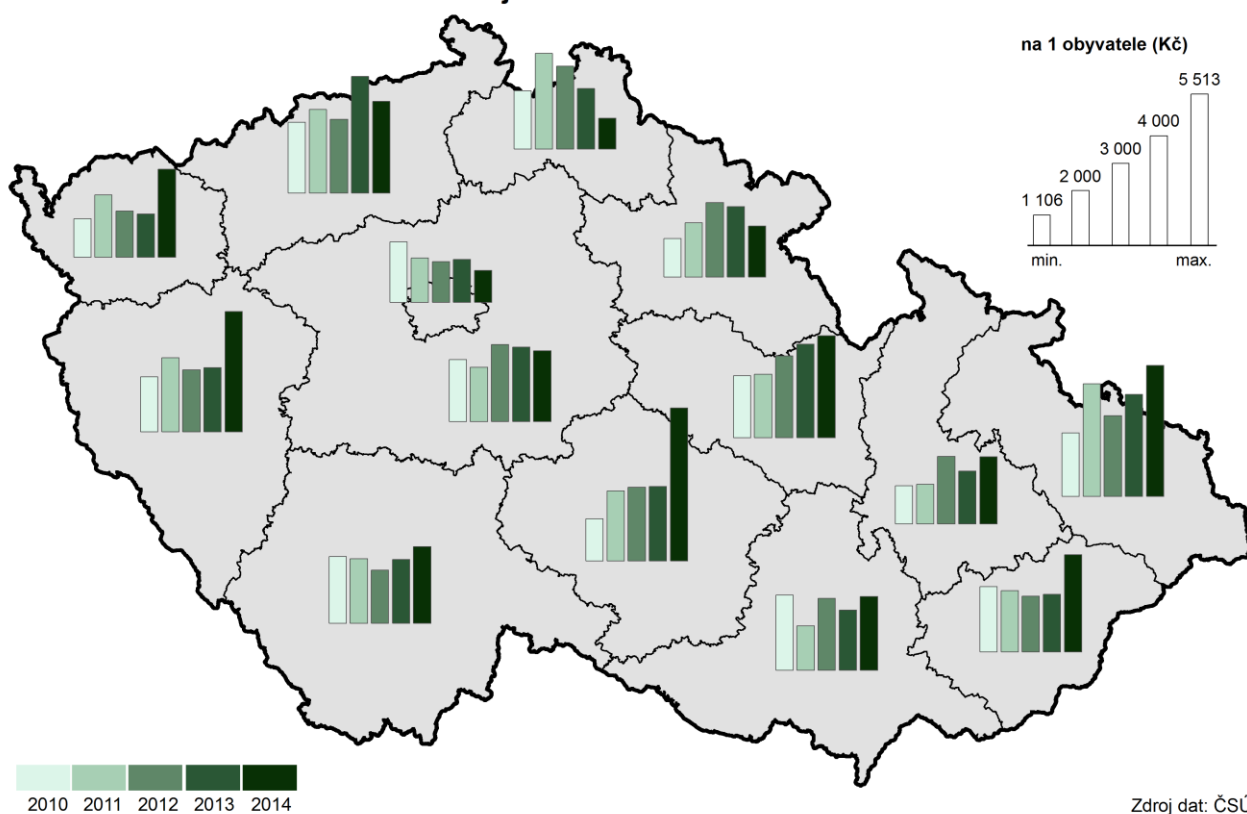
Měrné emise sledovaných znečišťujících látek pocházejících ze stacionárních zdrojů REZZO 1–3 ve všech okresech spíše klesaly nebo stagnovaly. Mírně vzrostly emise oxidů dusíku, a to ve většině okresů kromě Náchoda. Výrazný byl pokles emisí oxidu siřičitého v okrese Trutnov, který ovlivnil krajské hodnoty.

Odpady:

Produkce podnikového odpadu se zvýšila...

Královéhradecký kraj se v produkci odpadů, a to jak absolutně tak v přepočtu na 1 obyvatele, řadí již dlouhodobě k regionům s nejmenším zatížením. V roce 2014 bylo v kraji vyprodukováno 150 tisíc tun komunálního (z toho tříděný tvořil 17 %), a 425 tisíc tun podnikového odpadu. Komunálního odpadu bylo meziročně o 1,0 % méně a podnikového o 5,4 % více.

**Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice
v krajích v letech 2010 až 2014**

**Další údaje o životním prostředí Královéhradeckého kraje jsou na www.hradeckralove.czso.cz.
Souhrnná data se zveřejňují čtvrtletně [Statistický bulletin Královéhradeckého kraje](#)
a ročně poskytuje [Statistická ročenka Královéhradeckého kraje](#)
Aktuálně na internetových stránkách v odkaze [Statistiky](#)**